

M
Maastricht

B
in Beeld

Maquette Maastricht 1867
15

augustus
2021

Maquette Maastricht 1867

De maquette van Maastricht in 1867 is een zo getrouw mogelijke weergave van de stad vlak voordat in 1867 de vestingstatus verviel. Toen dat gebeurde, werden in hoog tempo verdedigingswerken als poorten, muren en buitenwerken afgebroken. De stad zag er in korte tijd heel anders uit.

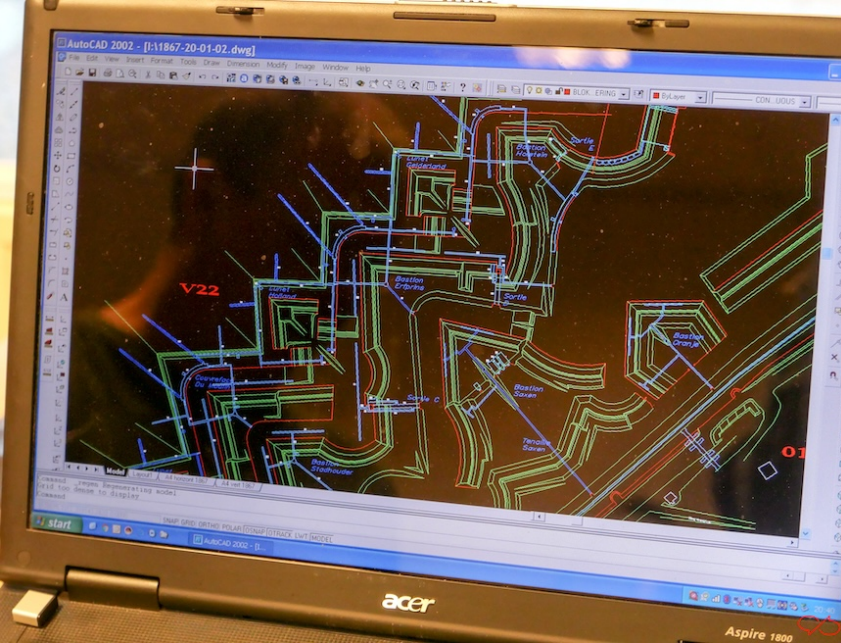
De *ville close* was eeuwenlang ingekapseld in de stadsmuren. Die muren die uiteindelijk knelden als veel te kleine schoenen. Iedereen had er schoon genoeg van want er waren veel te weinig poorten en die paar waren ook nog veel te smal en met heel veel bochten. Dat is met het oog op verdediging natuurlijk logisch. Maar het betekende altijd oponthoud, manoeuvreren, gedoe. Buiten de muren bouwen mocht niet. Iedereen woonde binnen de muren in een veel te volle stad.

Dus toen de vestingstatus verviel, klonk er luid gejuich. En onmiddellijk pakte men een slopershamer, spuwde eens flink in de handen en slechtte alle poorten op een na. De Helpoort had nauwelijks betekenis en mocht blijven. Dat kwam ook omdat er mensen waren die wel iets wilden behouden van poorten, muren en andere verdediging. Vanwege historisch besef.

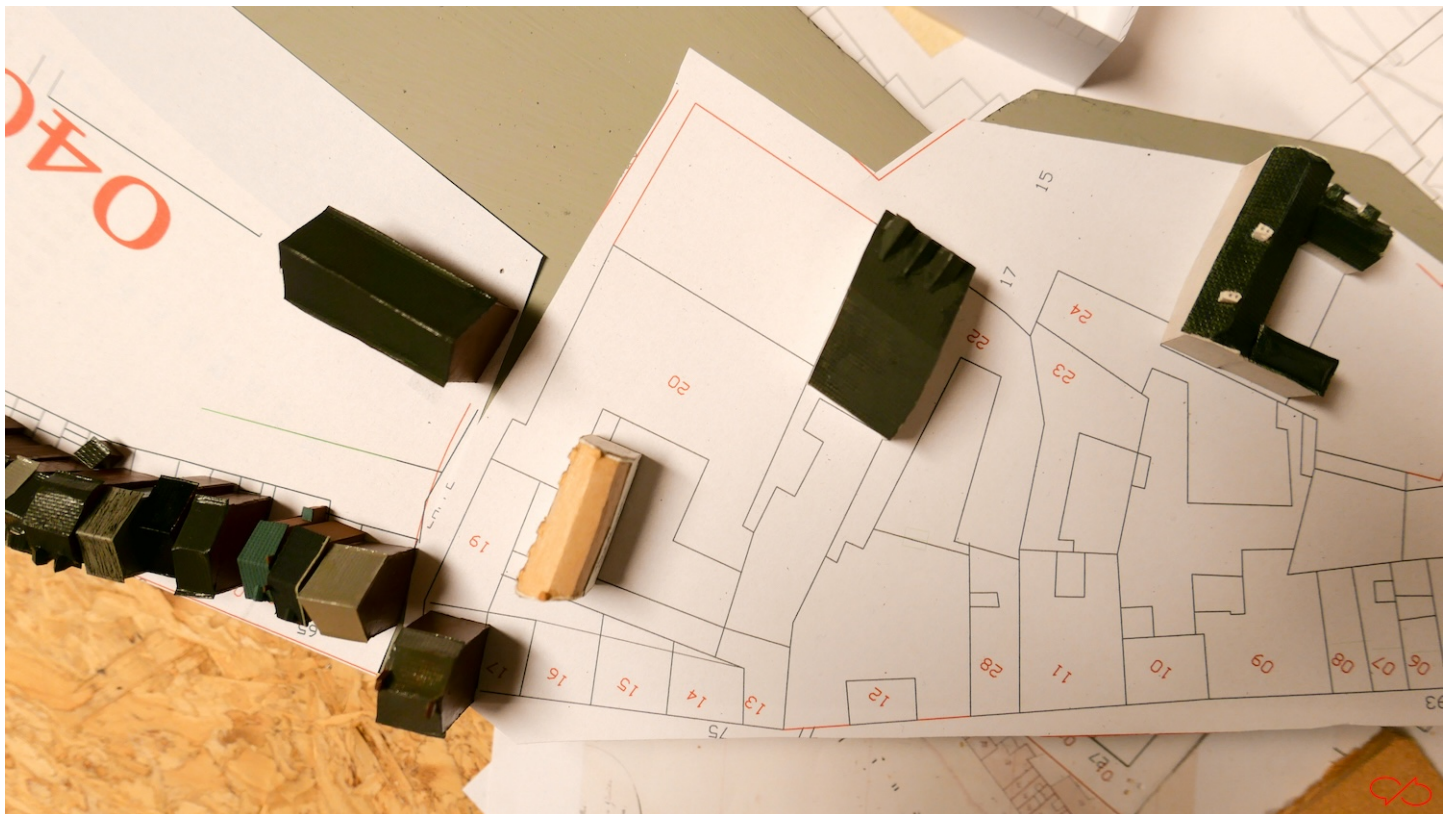
Wat zou er nou mooier zijn dan de stad te laten zien, vlak voor dat moment van grootschalige afbraak.

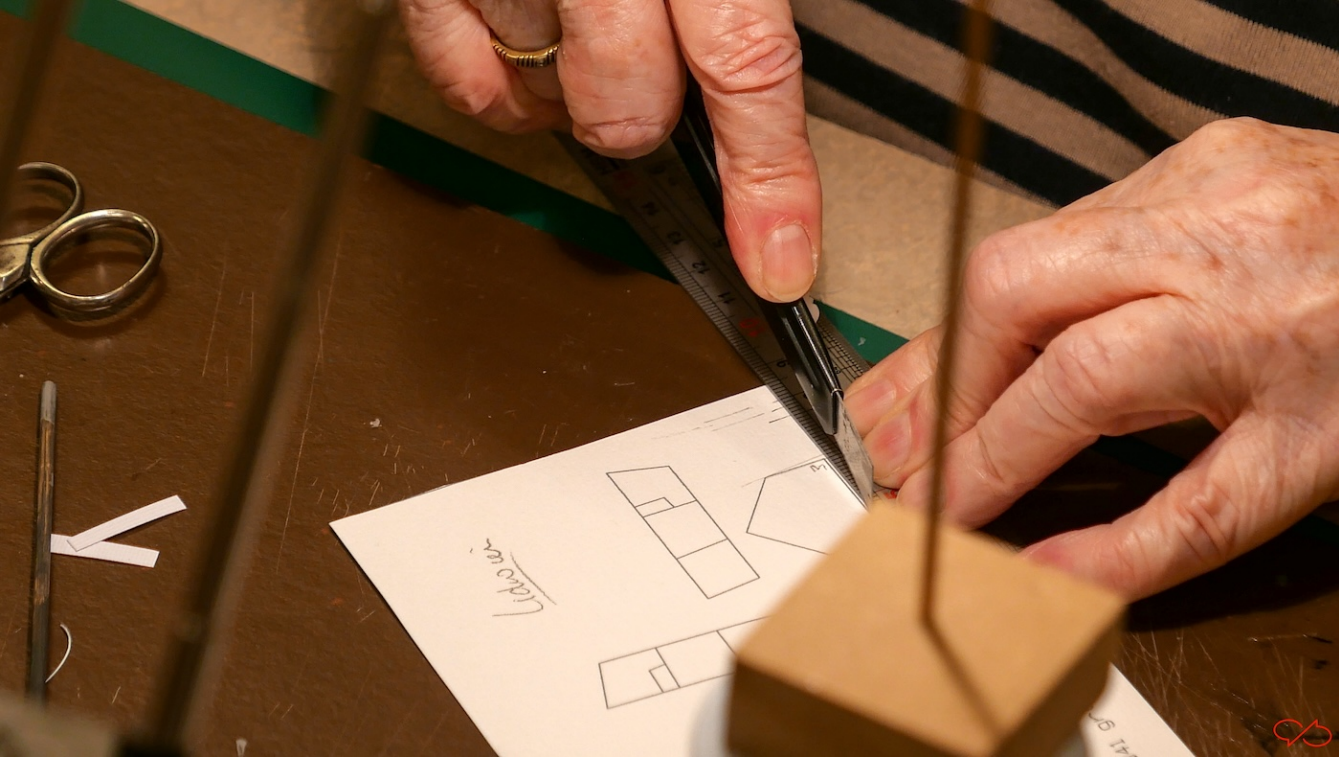
Adres: Brouwerij Bosch, het Mouthuis,
Wycker Grachtstraat 26
Web: <http://www.maastricht-1867.nl/>

Voordat er ook maar één huisje wordt gemaakt, doet men eerst uitgebreid onderzoek. Wetenschappelijk verantwoord. Het begint met de plattegrond van de stad en omliggende gebieden uit 1867. Daarop staan straten zoals we ze nu ook nog kennen. Veel van de gebouwen van toen kunnen nu worden teruggevonden. Dan gaat men daar ter plekke kijken en maakt foto's. Dan kan men naar het archief op zoek naar stukken over dit pand. Denk aan bouwvergunningen, oude tekeningen, raadsnotulen. Als men geen gegevens vindt, blijft de buitenkant blanco. Geen ramen, deuren of kleuren. Vervolgens wordt het gebouw ingetekend. Precies op maat en op schaal. Er wordt een afdruk gemaakt en daarmee kan men aan het werk.

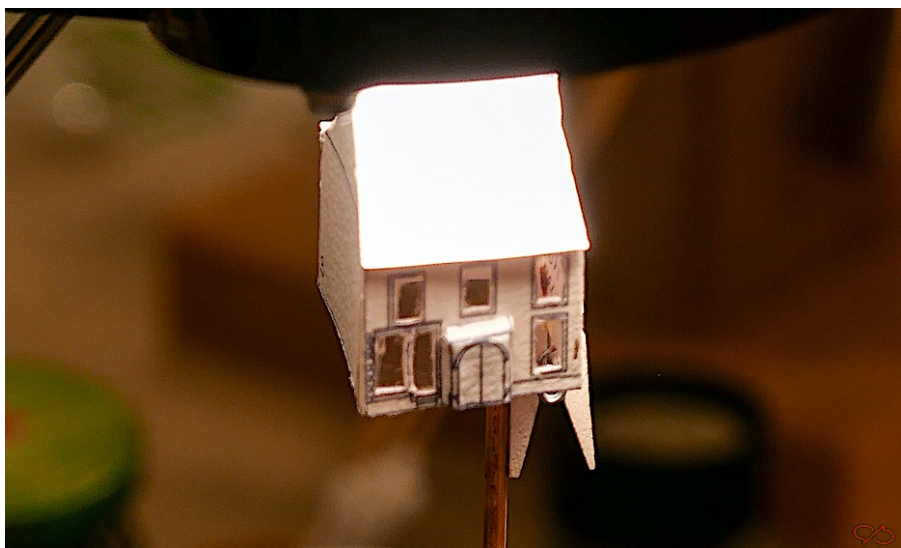

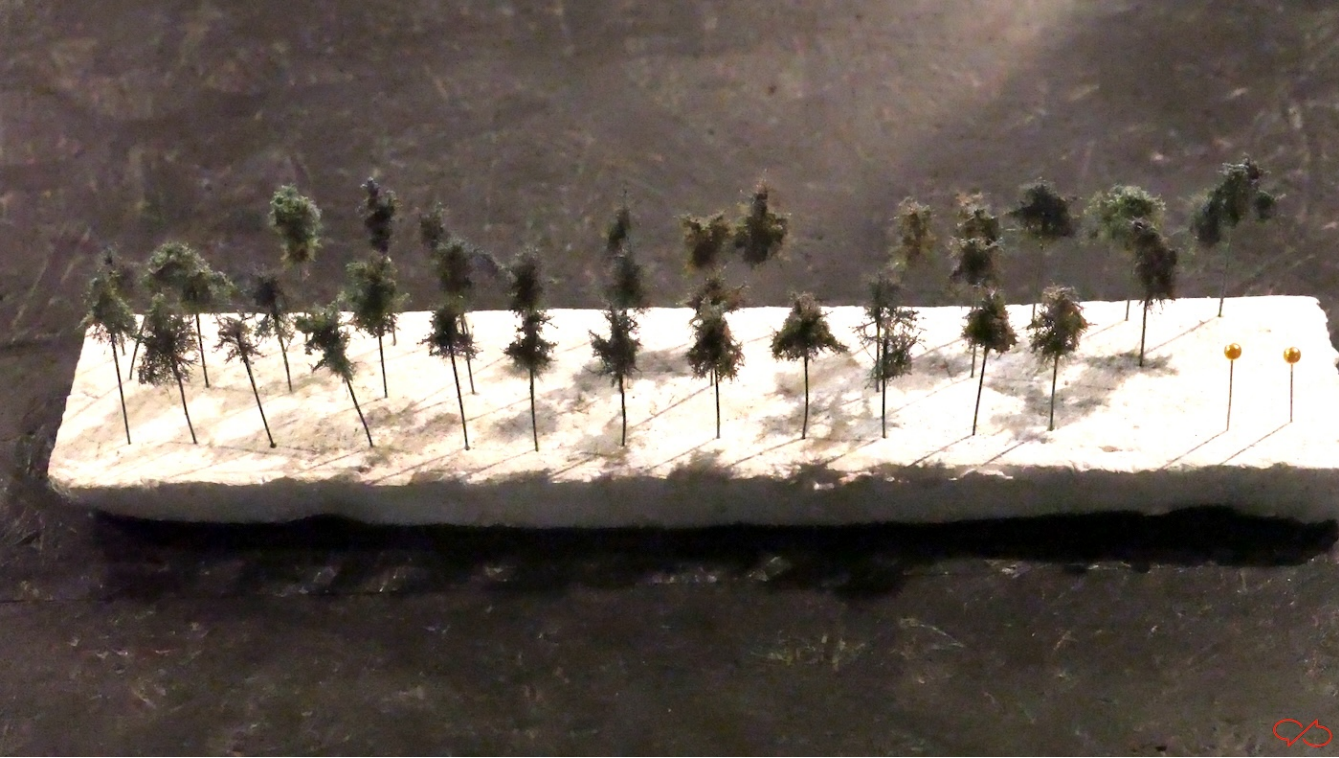
Uitsnijden, details als ramen, lijsten, inspringende of juist uitspringende delen maken, dakgoten, dakramen, schoorstenen, ommuringen rond tuinen, poorten, teveel om op te noemen. En dat alles met een nauwkeurigheid die bijna bovenmenselijk is.

Als het bouwen klaar is, worden de miniaturen geschilderd. Ook dit zo natuurgetrouw mogelijk. Men zou een leien dak gewoon grijs kunnen maken, Maar hier groeit mos, daar zit aanslag van roet van een schoorsteen en er ontbreken wat leien. Kortom, schilderen naar het leven, maar zonder te overdrijven. De schaal is 1:500. Anders gezegd, wat in werkelijkheid vijf meter is, 500 centimeter, is in de maquette een centimeter. Een deur van een meter breed is op schaal 2 millimeter. De handen hiernaast zijn een huisje van 1 centimeter breedte aan het schilderen.

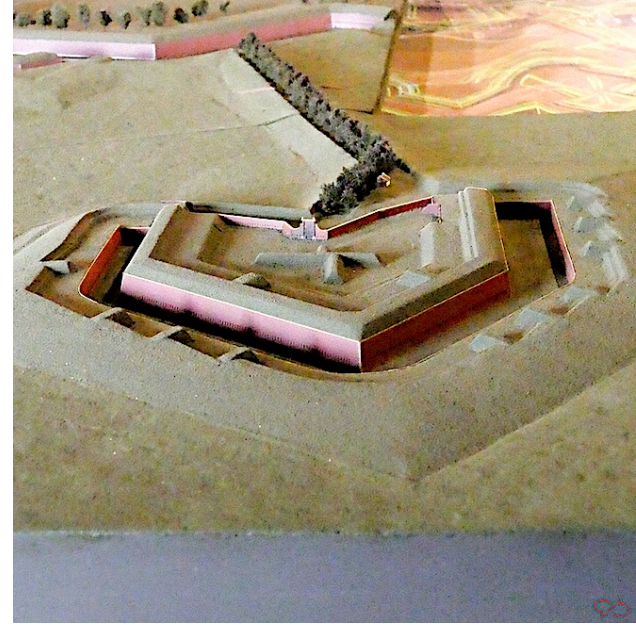

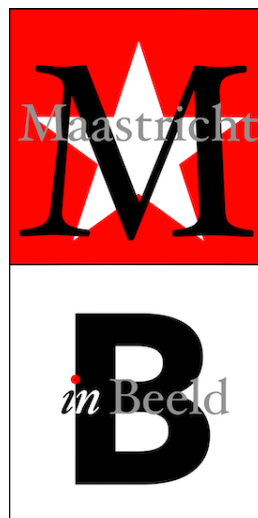
Op de vorige pagina zien we de zuidkant van de Sint-Servaaskerk, de kant van het Veldekeplein. Het is moeilijk om de schaal te zien, maar het is klein, ter grootte van een hand. Naast het muntstuk liggen twee lantaarnpalen zoals die naast de kerk stonden. En wat gotische ramen zoals die in het middenschip te zien zijn. Het laat de schaal zien waarmee gewerkt wordt. Het witte huisje zit met een wasknijpertje vast aan een stokje op een voet. Dat maakt het schilderen wat gemakkelijker. De maquette zelf is vijf bij zes meter. Als een stuk klaar is, wordt het in de maquette geplaatst. Op de foto hieronder zien we het Vrijthof met de Hoofdwacht. Daarachter is een lege plek, daar komt de Sint-Servaas als die klaar is. En hiernaast de Nieuwenhof.

De boompjes werden op elektrostatische manier gemaakt. De stam is van metaal en kreeg een elektrische lading. Daarmee trok het 't groen aan met de tegengestelde lading. En zo kreeg de stam een kruin. Daaronder zien we de huizen aan de Blekerij in Sint-Pieter. En hiernaast Fort Willem. Hieronder Het Bassin met rechts de papierfabriek, daarboven de stoomzagerij en de voorloper van het Eifelgebouw. Op de laatste pagina kijken we van west naar oost. In de verte zien we de toren van de Sint-Jan. De lijnen op de voorgrond zijn de plattegrond, op grootte van de maquette afgedrukt. Zo zijn plaatsbepalingen zeer nauwkeurig. Het werk wordt gedaan door vrijwilligers die iedere woensdagavond bij elkaar komen om te bouwen. Er is een stichting. Stichting Maastricht 1867, een beleidsplan en een ANBI-accreditatie voor het werven van fondsen. Donaties zijn altijd welkom. Wie geïnteresseerd is kan via de site een afspraak maken voor een bezoek op woensdagavond.

Maastricht in Beeld
kortweg MiB

MiB is een
fotomagazine voor
liefhebbers van de
stad Maastricht.
De opzet is simpel:
interessante
onderwerpen,
behoorlijke foto's,
korte stukken tekst
met wat uitleg en
achtergronden en
een nette layout.

Dit magazine is gratis en komt uit de
Boekenkast van Peter Scheele:

<https://scheelpj.home.xs4all.nl/Site>

Ik wens u veel kijk- en leesplezier.

Peter Scheele

Colofon

Camera: Panasonic Lumix LX100, Make II

Bewerking: Adobe Lightroom 6.14

Opmaak: Apple Pages 11.1

Foto's, tekst en opmaak: Peter Scheele